

Bijlage 2

Opbrengsten vooronderzoek en participatie

Inhoud

In de zomer 2020 is het proces gestart om te komen tot een Cultuurbeleid 2021-2024. Diverse stakeholdersgroepen zijn bevroegd en relevante beleidsplannen zijn onderzocht. De opbrengsten zijn in dit document beschreven. Dit document bestaat uit twee hoofdstukken; relevante achtergrondinformatie en de resultaten uit het participatietraject:

1. Achtergrondinformatie

- a. Relevante beleidslijnen landelijk en provinciaal
- b. Cultuur en Corona

2. Participatie instellingen, cultuurmakers en inwoners (pag. 6)

- a. Visies culturele instellingen
- b. Korte analyse cultuureducatie
- c. Cultuurmakers
- d. Sessies Cultuursector en gemeenteraad
- e. Sessie inwoners
- f. Enquête scholieren
- g. Enquête verenigingen

Achtergrondinformatie

1.a. Relevante beleidslijnen landelijk en provinciaal

Rijksoverheid - Ministerie OCW - Cultuurbeleid: Cultuur voor Iedereen 2021-2024

De Minister van Cultuur heeft in 2019 het beleidsprogramma Cultuur voor Iedereen gepresenteerd voor de jaren 2021-2024. Een aantal relevante beleidslijnen die een relatie hebben met het lokale beleid worden hieronder uitgewerkt.

Verbreding en vernieuwing

Het culturele veld heeft in de laatste jaren veel nieuwe genres en spelers gekregen. Het valt op dat deze vaak niet onder één discipline te scharen zijn. In de BIS is deze ontwikkeling nog nauwelijks zichtbaar. De minister is voornemens hier verandering in aan te brengen.

Een sterke cultuursector

De minister neemt verschillende maatregelen die moeten bijdragen aan eerlijke beloningen en goede arbeidsvoorwaarden in de cultuursector. Het gaat om sector brede voorwaarden voor de arbeidsmarkt (p. 8), maatregelen om de financiering van de sector te versterken (p. 8) en maatregelen voor de BIS en de fondsen (p.9). In de laatste groep wordt onderschrijving van de Fair Practice Code, Governance Code Cultuur en Code Culturele Diversiteit een knock-out criterium. Ook andere overheden dienen vanuit hun voorwaarden eerlijke beloning mogelijk te maken.

Cultuur van en voor iedereen

De minister steunt in 2021-2024 toegankelijkheid met een programma cultuurparticipatie, met als doel de cultuurdeelname van zoveel mogelijk verschillende doelgroepen te bevorderen (p. 11).

De regelingen bij verschillende rijksfondsen rondom immaterieel erfgoed worden in 2021-2024 voortgezet. In het kader van de nieuwe Omgevingswet ondersteunt de minister gemeenten met kennis over (immaterieel) erfgoed.

De minister geeft niet langer voorrang aan bepaalde kunst disciplines, maar kiest voor integraal kunstonderwijs. Het programma 'Méér muziek in de klas' eindigt na 2020. CmK loopt door, maar wordt verbreed met meer ruimte om in te spelen op lokale wensen (p. 14). Alle gemeenten ontvangen straks per kind hetzelfde bedrag als de G9, namelijk €0,79 per leerling.

Cultuur is grenzeloos

Internationale ontwikkeling is bij cultuur net zo vanzelfsprekend als bij wetenschap; de minister wil die uitwisseling verder stimuleren. Het internationaal cultuurbeleid draagt bij aan internationale uitwisseling en aan het internationale profiel van Nederland door cultuur te verbinden aan maatschappelijke opgaven en diplomatie, buitenlandbeleid en mensenrechten. (p. 14).

Een aantal (voor Weert) interessante punten uit de BIS en fondsen:

- Fondsen (p.17). De minister verwacht van de fondsen dat zij hun regelingen vereenvoudigen, meer samenwerken en meer oog hebben voor discipline-overstijgende projecten. Daarnaast vraagt zij fondsen in gezamenlijkheid te werken met de stedelijke regio's.

- Podiumkunsten (p. 20). De minister vraagt de Raad bij aanvragen oog te hebben voor de breedte van de podiumkunsten en ontwikkeling van crossovers en urban arts.

- Ontwikkefunctie en festivals ontwerp, beeldende kunst en crossovers (p. 27). De minister maakt plek voor meer genres die een breder, gevarieerder publiek bereiken. Dat doet zij door ruimte te maken voor festivals en ontwikkelplekken in alle disciplines en sectoren.

'Ruimte voor Cultuur' – beleidsplan provincie Limburg 2021-2022

De provincie Limburg kiest voor een tweejarig beleidsplan voor de jaren 2021-2022. Een aantal beleidslijnen zijn van directe invloed op het lokale beleid van regio's en gemeenten in de provincie.

Samenwerking in cultuurregio's

Het gezamenlijk optrekken en behartigen van het gedeelde belang leidt tot toekenning van meer middelen door het Rijk en de landelijke cultuurfondsen aan Limburgse culturele instellingen. De provincie ondersteunt cultuurregio Noord-Limburg op verschillende manieren in de ontwikkeling van de regio en het versterken van de positie binnen de provincie en binnen Nederland. Bijvoorbeeld door het adviseren van culturele instellingen met regionale uitstraling ten behoeve van verdere professionalisering in opmaat naar een mogelijke opname in de provinciale culturele BIS. Daarnaast biedt de provincie ook financiële middelen om de cultuurregio op te laten bloeien. (p. 38)

Samenwerking binnen financiële instrumenten

Cultuurmiddelen zijn zeer beperkt. De provincie stuurt daarom aan op samenwerking, met het doel om meer gebruik te maken van andere

financieringsmogelijkheden dan enkel de directe subsidies vanuit de provincie. Denk daarbij aan hulp bij crowdfunding of het leggen van relaties met het bedrijfsleven. Anderzijds wil de provincie er ook voor zorgen dat er minder regeldruk is rond cultuursubsidies en dat er per geval wordt bekeken of het ook binnen andere provinciale subsidieregelingen valt.

Cultuurparticipatie

Ten opzichte van de rest van Nederland, blijft participatie in Limburg achter. Hier wil de provincie, ook via het cultuurbeleid, verbetering in aanbrengen. De provincie bevordert zowel actieve als passieve cultuurparticipatie van publiek dat normaal gesproken niet snel met cultuur in aanraking komt, door verschillende maatregelen te treffen (p.45). Ook stimuleert de provincie het gebruik van het programma Cultuurparticipatie (2021-2024) van het Rijk, uitgevoerd door het FCP, dat de verbinding van zorg en sociaal werk met professionele culturele instellingen, amateur- en erfgoedverenigingen en kunstenaarsinitiatieven beoogt.

Cultuureducatie

Cultuureducatie op jonge leeftijd bevordert participatie. Daarnaast vindt de provincie cultuureducatie op alle leeftijden belangrijk, omdat zij zo in aanraking worden gebracht met cultuur. De provincie Limburg matcht de subsidie van het Fonds van Cultuurparticipatie voor de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Voor de periode 2021-2024 heeft de provincie geen aparte regeling meer voor Muziekeducatie (voorheen DOOR! Muziekonderwijs) maar verwacht zij van de penvoerders dat ze muziekonderwijs en de vereniging met muzikale verenigingen meenemen in de uitvoering van de regeling CMK.

Creatieve industrie

De creatieve industrie produceert cultuur, creativiteit en innovatie en draagt bij aan de aanpak van maatschappelijke uitdagingen zoals op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg en stedelijke ontwikkeling. Het draagt ook bij aan levendige steden en levert een belangrijke bijdrage aan gebiedsontwikkeling. De creatieve industrie kenmerkt zich door multidisciplinariteit.

Cultureel ondernemerschap is voor deze sector essentieel. De provincie stimuleert daarom dat dit meer wordt ingebed in Limburgse kunstopleidingen. Ook bevordert het de netwerkfuncties van de sector en het uitwisselen van kennis zowel onderling als met bijvoorbeeld bedrijfsleven, overheid en onderwijs. Daarnaast wordt het gebruik van regelingen van het Stimuleringsfonds en C+O en C+F gestimuleerd.

1.b. Cultuur en Corona

In het voorjaar bracht de Boekmanstichting een uitgave van Boekman Extra uit over kunst en de Coronacrisis. In de verschillende artikelen wordt gekeken naar zowel de moeilijkheden als de kansen die deze crisis voor de sector kan opleveren.

De cultuursector heeft het in 2020 zwaar te verduren gehad. Een lockdown in het voorjaar, geen festivalseizoen en een tweede lockdown in het najaar hakken er zwaar in. Tussen de twee lockdowns in waren de mogelijkheden veel te beperkt voor herstel. Voor een sector waar volgens Boekman 60% van de arbeidsrelaties op ZZP-basis zijn, heeft dat grote gevolgen. Daarnaast komt de klap extra hard aan bij makers en instellingen die er juist de afgelopen jaren gewerkt hebben aan een grotere financiële zelfstandigheid en dus weinig of geen (overheid)subsidies ontvangen. De inkomstenderving is daar

zeer groot. Hoewel de sector vooral vooruit blijft kijken, is de onzekerheid groot. Elk initiatief, elke vorm van programmering; alles staat nu onder voorbehoud. Er is een constante dreiging van nieuwe maatregelen of een nieuwe lockdown. Als er sprake blijft van kleine bezoekersaantallen, wordt kunst en cultuur onbetaalbaar voor steeds grotere groepen van de samenleving. De diversiteit en toegankelijkheid waar juist zo hard aan gewerkt is, wordt dan teniet gedaan. Andersom wordt ook het werk en de artiest tekort gedaan bij minimale bezoekersaantallen. Kunst en cultuur hebben behoefte aan een publiek en ontlenen aan dat publiek hun waarde en betekenis.

Toch biedt ook deze crisis, zoals crises dat doen, ook kansen voor de cultuursector. En hoewel die nog lang niet opwegen tegen de pijn, is het belangrijk – noodzakelijk zelfs – daar ook aandacht aan te besteden. Dat begint al bij zaken zoals de mogelijkheden om online lessen te kunnen volgen bij lokale instellingen. Die wens was er al langer, maar de crisis zette vaart achter de verwezenlijking. In de Boekman Extra worden verschillende kansen voor de cultuursector en hun bijdrage aan de samenleving uitgelegd:

Nieuwe positionering van de kunstsector

Tabo Goudswaard roept op tot een nieuwe positie voor de kunstsector. In plaats van de meer geïsoleerde positie die de sector altijd heeft gekend, kan de sector juist een grotere rol gaan spelen in de samenleving. Bijvoorbeeld bij het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken, juist daar kan creatieve denkkraft en 'design thinking' het verschil maken. Dat doen die kunstenaars niet alleen, maar in samenwerking met overheden, ondernemers, kennisinstellingen en inwoners.

'Ondernemers innoveren hun bedrijf; kunstenaars innoveren de samenleving'
Gitta Luiten (2020)

Sterkere lokale gerichtheid

De huidige beperkingen op de mobiliteit leiden ertoe dat je ineens te maken hebt met een veel lokaler publiek. Dat betekent misschien dat aanpassingen in de programmering nodig zijn en dat je je als maker of instelling moet verdiepen en verbinden met de je omgeving. De museumsector, die juist leeft op dure blockbusters, zal zich daarnaast meer op eigen collecties gaan richten.

Digitale revolutie

Digitaal is coronaproof. Het is volgens veel makers en instellingen ook een slecht verdienmodel. Toch is het in deze periode soms de enige manier om publiek te bereiken. Deze crisis schept de kans om opnieuw te kijken naar digitale programmering. Streamingsdiensten zoals Netflix worden als voorbeeld genoemd om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen.

Aanpassingen aan de arbeidsmarkt

De cultuursector draait voor een groot deel op zzp'ers. Dat maakt instellingen flexibel, maar degenen die er werken dragen het risico. Hoe groot dat risico is, wordt nu pijnlijk zichtbaar. Daarnaast zijn veel instellingen vrij statisch ingericht. Een kassamedewerker van een culturele instelling kan in een tijd van lockdown weinig doen. Als men echter meer verbonden is aan de missie van een instelling en niet zozeer aan een functieomschrijving, dan wordt een instelling veel flexibeler.

Slag om inclusie

De cultuursector wordt voor een deel betaald met publiek geld en moet er daarom ook voor iedereen zijn. Dat is momenteel nog onvoldoende het geval en daarmee loop je een hoop publiek mis. Door hier extra aandacht aan te besteden, kunnen instellingen en makers hun markt in de toekomst vergroten en daarmee hun positie versterken.

'Concluderend kunnen we stellen dat de coronacrisis behalve als winterslaap ook fungeert als katalysator. Voor veranderingen die deels al in de lucht hingen, zoals sterkere lokale gerichtheid wat betreft publiek en toeleveranciers, minder afhankelijkheid van risicovolle, dure producties om bezoekerscijfers en inkomsten op te pompen, en aanpassingen van de door zzp'ers gestutte arbeidsmarkt.'

Edo Dijksterhuis (2020)

Cultuuronderwijs

Het Cultuuronderwijs lijdt onder de gevolgen van de Coronacrisis. Scholen geven aan moeite te hebben met het aanbieden van de bestaande lessen. Vanuit Cultuureducatie met Kwaliteit is er goed contact met in elk geval de basisscholen, maar scholen zijn tijdens het openen van de scholen einde schooljaar 2019-2020 en begin schooljaar 2020-2021 terughoudend in het binnenlaten van derden terwijl cultuureducatieve activiteiten vaak nog begeleid worden door externen.

Uit een peiling van het Landelijk Instituut voor Cultuureducatie en Amateurkunst onder cultuurcoördinatoren en schoolleiders blijkt dat er weinig reden is voor optimisme over de staat van cultuureducatie in Nederland gedurende de Coronacrisis.

'Sinds corona besteden scholen minder uren aan kunstzinnige oriëntatie. Een schokkende constatering, want internationaal zijn er voorbeelden dat het ook anders kan. Zo heeft Letland een speciaal tv-kanaal opgezet voor het onderwijzen van vakken, waaronder dus óók kunst en cultuur.'

(Uit de inhoudelijke terugkoppeling LKCA-atelier van 15 oktober 2020)

Participatie instellingen, cultuurmakers en inwoners

2.a. Visies culturele instellingen

De culturele infrastructuur in Weert kent een stevige basis met een vijftal instellingen die kunst- en culturaanbod verzorgen. De diverse instellingen hebben hun eigen visie, doelen en acties in de komende beleidsperiode. Deze worden hieronder uiteengezet. Daarnaast is er met de directies van de verschillende instellingen gesproken over de gevolgen van de Corona-maatregelen op hun organisatie.

Bibliocenter

De bibliotheek staat midden in de samenleving en dus midden in de maatschappelijke trends. Dit is de grondslag voor de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob), welke de taakverdeling tussen Rijk, provincies en gemeenten regelt en vormgeeft aan de inrichting van het landelijke stelsel van openbare bibliotheken. Onder deze wet worden vijf bibliotheekfuncties gehandhaafd:

1. Kennis en informatie ter beschikking stellen
2. Ontwikkeling en educatie bieden
3. Lezen bevorderen en het laten kennismaken met literatuur
4. Ontmoeting en debat organiseren
5. Kennis laten maken met kunst en cultuur

Hoewel de bibliotheek van oudsher een culturele instelling is, ziet Bibliocenter zichzelf vooral ook als een instelling

met een belangrijke maatschappelijke functie. Bijdragen aan 'empowerment' van de burger, het bevorderen van 'actief burgerschap' en het versterken van de sociale samenhang is voor bibliocenter een belangrijke maatschappelijke opdracht.

De missie van bibliocenter voor 2017-2020 was 'het creëren van waarde door het samenbrengen van de lokale gemeenschap met de wereld van kennis en lezen'. Daarbij stelde Bibliocenter zich als kerndoel het verder ontwikkelen van een 'Leven Lang Leren-bibliotheek', die bijdraagt aan het toerusten van burgers zodat zij kunnen meedoen in de moderne kennissamenleving een daar op hun beurt actief aan bij kunnen dragen. Tegen de achtergrond van de aangehaalde ontwikkelingen streeft Bibliocenter drie fundamentele transitie na: van basisbibliotheek naar Open Leercentrum, van standalone-organisatie naar netwerkorganisatie en van service organisatie naar ondernemende organisatie. Zo biedt Bibliocenter steeds meer cursussen, lezingen en andere leeractiviteiten aan een breed publiek. In de komende jaren wil Bibliocenter ook meer vraaggericht programmeren. Ook ziet Bibliocenter voor zichzelf een taak om bij te dragen aan community-vorming, niet alleen op het gebied van taal, maar ook op andere onderwerpen. Daarop aansluitend wordt transitie van standalone-organisatie naar netwerkorganisatie gevolgd door een transitie tot community.

Munttheater

Het Munttheater heeft zichzelf als missie gesteld het meest gastvrij en gezellige theater van Limburg te zijn. Het theater ziet voor zichzelf een belangrijke rol in het faciliteren en ondersteunen van de (Weerter) verenigingen in het vertonen van hun podiumkunsten en in het aanbieden van een breed theaterprogramma voor een

volledige avond of middag ontspanning, gezelligheid en een verrijkende beleving. Daarnaast is de locatie ook geschikt voor het bedrijfsleven, waarbij het Munttheater als partner fungeert om het evenement tot een succes te maken. Zij werken daarin samen met horecapartner Hostellerie Munten.

In het visiedocument van 2019-2022 heeft het Munttheater binnen de eigen missie vier focuspunten gekozen:

1. Consortium Noord- en Midden-Limburgse theaters.

Er wordt in 2022 intensief samengewerkt met theaters uit Noord- en Midden-Limburg met als doel het gezamenlijk rendement op theaterbezoek te vergroten door Noord- en Midden-Limburg als één afzetmarkt te bekijken.

2. Van huurder naar strategische partner

In 2022 fungeert het Munttheater als centrale contactpersoon van het Congres- en Evenementenbureau Weert, met als doel om middelgrote en grote congressen naar de stad Weert te halen. Ook bij andere evenementen, buiten het theater, biedt het Munttheater haar meerwaarde door de inzet van kennis, kunde en materiaal. Zo organiseert het Munttheater in 2022 eens in de twee jaar een open podium voor jonge talenten, ondersteunt het Munttheater de nieuwe musical op de Markt met technisch personeel en vindt er vier keer per jaar een netwerkbijeenkomst plaats en heeft het een eigen businessclub: Cubis.

Op het gebied van cultuureducatie organiseert het theater jaarlijks een aantrekkelijk programma met voorstellingen, masterclasses en workshops samengesteld voor het primaire en middelbare onderwijs.

3. Munttheater heeft een sociaal gezicht

Het theater verwelkomt alle bezoekers, ook bezoekers die minder goed ter been

zijn, dementie of een NHA hebben. Delen van de programmering zijn afgestemd op maatschappelijke thema's zoals omgaan met verlies, mantelzorg, Alzheimer of omgaan met kanker.

Daarnaast wil het Munttheater actief meehelpen in de strijd tegen eenzaamheid, door een groep vrijwilligers alleenstaanden en/of eenzame mensen naar het theater te begeleiden om gezamenlijk van mooie voorstellingen te genieten. Het concept 'koop een kaartje voor een ander' is bedoeld om mensen met een kleine portemonnee de mogelijkheid te bieden het Munttheater te bezoeken.

Het Munttheater zoekt voor het sociale ondernemerschap de samenwerking op met andere partijen in het sociale domein. Zo wordt het bezoeken van theatervoorstellingen voor iedereen mogelijk en kunnen diverse maatschappelijke onderwerpen op een kunstzinnige manier worden aangesneden.

4. Munttheater: een theater van deze tijd

Het Munttheater heeft de ambitie om in 2022 te voldoen aan de gestelde doelen conform het convenant van GreenStages en te transformeren naar een duurzaam theater.

Ook qua beleving krijgt het theater een update. Daarin zijn de eerste stappen al genomen met de nieuwe entree met ruimere garderobe. In de toekomst zal ook de foyer nog aantrekkelijker worden gemaakt en wordt er een nieuwe klimaatbeheersing geïnstalleerd waardoor het ook in de zomermaanden fijn vertoeven is in het hele gebouw.

Het Munttheater tijdens de coronacrisis

Het Munttheater heeft in 2020 helaas flink te lijden gehad onder COVID-19 en was een groot deel van het jaar gesloten. In het najaar wist het nog een heel compleet programma te presenteren,

passend binnen de maatregelen die op dat moment golden. Daarnaast kreeg het Munttheater van gemeente Weert tijdelijk de gelegenheid om ook te programmeren in de Poort van Limburg, waardoor het mogelijk was om meer bezoekers tegelijk toe te laten en ook andere bijeenkomsten te organiseren. Met deze oplossingen liet het theater zijn veerkracht en vindingrijkheid zien. Helaas was dit maar van korte duur, want door aanscherping van de maatregelen heeft het Munttheater de deuren alsnog moeten sluiten. Verbinding met het publiek werd veelvuldig gezocht. Zo zette het Munttheater in Coronatijd juist extra in op cultuureducatie, door middel van een programma dat bij scholen onder de aandacht werd gebracht met het idee dat juist deze doelgroep wel in het theater zou kunnen bezoeken. In december 2020 zette het Munttheater een online kerstvoorstelling op poten, waarbij regionaal talent het podium kreeg.

Afscheid Brigitte van Eck

Ook om een geheel andere reden was 2020 een bewogen jaar voor het Munttheater. In december werd namelijk bekend gemaakt dat directeur Brigitte van Eck in het voorjaar van 2021 een nieuwe stap in haar carrière gaat maken als directeur van het Theater aan het Vrijthof.

Museum W

Op basis van de Museumvisie 2017 is in de afgelopen drie jaar gewerkt aan een missie, visie en organisatieplan voor het toekomstige Museum W. In 2021 opent het geheel gerestaureerde, verbouwde en organisatorisch vernieuwde museum haar deuren. Uit de missie voor het vernieuwde museum blijkt dat Museum W wil laten zien hoe de mens in het verleden en heden invulling geeft aan tijdloze menselijke levensthema's. Als fundament kent het museum een rijke, regionale en religieuze collectie.

Programma Museum W

In dit huis vol verhalen wordt de bezoeker meegenomen door zowel een vaste collectie met als thema 'de kringloop van het leven', maar is er ook de mogelijkheid om wisselende tentoonstellingen te bezoeken. Ook deze tentoonstellingen sluiten aan bij thema's identiteit en zingeving, bij een van de levensthema's uit de collectiepresentatie of zijn anderszins gerelateerd aan het museum. De tijdelijke tentoonstellingen vinden niet alleen plaats in Museum W, maar ook buitenshuis wordt de bezoeker verrast met activiteiten. De activiteiten buitenshuis kunnen diverse vormen hebben. Community Art, educatieve projecten met het onderwijs of verbinding met sociale en maatschappelijke instellingen zijn potentiële mogelijkheden om blijvende aandacht en publiciteit te genereren en terugkerende bezoekers naar het museum te trekken. Bij alles dat Museum W doet staan de kernwaarden menselijke maat, gastvrijheid, kwaliteit, inspireren en leren, toegankelijkheid en oog voor schoonheid hoog in het vaandel. Het museum heeft bij aanspreken van het potentiële publiek de komende jaren oog voor belangrijke thema's zoals inclusiviteit. Daarnaast is er meer dan voorheen aandacht voor marketing en communicatie. De inzet van sociale media, een vernieuwde website is een belangrijkste eerste aanzet om bezoekers naar het museum te trekken.

Museum W in de Coronacrisis

Museum W is ten tijde van de Coronacrisis nog gesloten vanwege de renovatie en verbouwing. De exploitatie en organisatie van De Annex, waar het museumteam voor de aan de lat stond gedurende de periode Routeplanner Cultuur, werd vanwege de maatregelen een aantal keer gesloten. Vanaf 2021 heeft het exploiteren van het museum prioriteit, het museumteam is

vanaf dan geen geschikte partij om een tweede expositieruimte te exploiteren.

Muziekcentrum De Bosuil

Landelijke erkenning

Muziekcentrum De Bosuil is een belangrijk podium in Limburg. De Bosuil heeft zich in de afgelopen jaren scherp geprofileerd binnen en buiten Limburg. Het landelijke Fonds Podiumkunsten erkende dit in 2019 en kende de titel 'Kernpodium A' toe aan het poppodium in Weert. Deze erkenning en bijbehorende subsidie ontvangt een podium naar aanleiding van een aantal criteria. De zaal moet voldoen aan een brede programmering en er wordt gekeken naar publieksbereik, gehanteerde entreprijzen en uitbetaalde gages. De erkenning kent drie gradaties. In zowel 2019 als 2020 ontvangt De Bosuil de hoogste categorie 'A' en kan zich daarmee meten aan poppodia als O13 in Tilburg of Hedon in Zwolle. (zie ook www.fondspodiumkunsten.nl)

Kansen en uitdagingen voor De Bosuil

Hieruit kun je concluderen dat De Bosuil er optimaal in slaagt om vraag en aanbod met elkaar te matchen. Het is daarmee in elk geval een poppodium op maat voor Weert. De organisatie van het podium is relatief klein voor hetgeen er bereikt wordt, maar streeft naar continue verbetering en vooruitgang. Daarbij wordt er realistisch gekeken naar sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor de organisatie. In de periode 2020-2023 ziet De Bosuil kansen:

- Meer samen te werken met poppodia in de Randstad, samen met Bospop op te trekken, maar ook met middelbare scholen en andere educatieve instellingen
- Euregionaal bereik benutten
- Verbreding van vernieuwende muziekstijlen door samenwerking, zoals bijvoorbeeld Urban stijlen zoals hiphop
- Programmeren buiten De Bosuil

- Het faciliteren van de popcoördinator zorgt voor meer reuring in de Weerter popscene en verbinding met het veld vanuit De Bosuil
- Samen met het Munttheater meedenken over de invulling van openluchttheater De Lichtenberg

Er zijn ook een aantal bedreigingen en zwaktes die De Bosuil in de komende jaren ziet. De gemiddelde leeftijd van de bezoeker is 50+. De Bosuil heeft zich dan ook voorgenomen om meer bezoekers te willen trekken in de leeftijdscategorie 30-50 jaar. Het trekken van een nog jongere doelgroep wordt sterk beperkt door het gering aantal ontheffingen voor langere openingstijden. Ook de geringe (bar-) inkomsten bij activiteiten door jongeren maakt het organiseren niet altijd rendabel. Ook de kwetsbaarheid van het kleine team professionals en leidinggevende functie die tijdens concerten belegd is bij vrijwilligers wordt als zwakte benoemd. De Bosuil motiveert in de plannen voor 2020-2023 ook dat het lastig is de concurrentie aan te gaan met poppodia in de regio en provincie gezien de beperkte bezoekerscapaciteit in relatie tot de capaciteit van de andere organisaties. Voor de coronacrisis waren concerten steeds vaker uitverkocht en is de capaciteit van het gebouw eigenlijk te klein. Ook de ruimte voor opslag is structureel te klein. De Bosuil dient voor de uitbreiding en aanpassingen in het gebouw een kostenneutraal voorstel in bij de gemeente Weert.

De Bosuil in de coronacrisis

De flexibiliteit en professionaliteit van het Weerter poppodium is ook in 2020 weer te zien. De Bosuil heeft zich telkens aangepast aan de maatregelen omtrent COVID-19 door concerten te organiseren voor maximaal 30 personen en lokale bands te programmeren. Het podium komt

in 2020 aanmerking voor ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten in het kader van de regeling COVID-19.

Regionaal instituut voor cultuur- en kunsteducatie (RICK)

RICK werkt de komende jaren aan het in balans brengen van de drie pijlers: 'amateurkunst, onderwijs en sociaal domein'. De kunsteducatie instelling wil zoveel mogelijk mensen proberen te raken via kunst en cultuur. Het bestaansrecht moet meer dan ooit tevoren worden verdedigd. Meer commercieel denken en handelen. Blijven werken aan de zichtbaarheid en de verbinding zoeken met de stad en regio zijn uitdagingen die RICK in het bestuursverslag over het jaar 2019 benoemd.

De verhuizing naar de Wilhelminasingel 12 in het centrum van Weert heeft een forse bezuiniging opgeleverd voor de instelling. Inmiddels zijn medewerkers en cursisten gewend aan het nieuwe pand. Over het algemeen zijn de ervaringen positief, al brengt het kleinere gebouw uitdagingen met zich mee wat betreft akoestiek en planning. RICK heeft stappen gezet in het verder zichtbaar zijn en het vertellen van het verhaal. Een nieuwe marketingstrategie waarin cursisten en partners hun ervaringen met RICK delen maken hier onderdeel van uit.

RICK in het onderwijs

De missie van RICK begint op school. RICK vervult een verbindende rol in het samenbrengen van culturele partners en werkt mee aan het tot stand brengen van culturele ontwikkelingen. De instelling vormt de spil voor alle educatieve programma's in Weert en omgeving. Via diverse educatieve programma's deelt de instelling de liefde voor kunst, ontwikkelen kinderen hun talent en worden belangrijke thema's bespreekbaar gemaakt. Het budget voor

KU+CU werd de laatste jaren vooral projectmatig ingezet, waardoor projecten voor het onderwijs in samenwerking met andere culturele partners zoals Munttheater, RICK en voormalig Museum Jacob van Horne opgezet konden worden. Binnen het programma Cultuureducatie met kwaliteit is RICK samen met de ECI Cultuurfabriek Roermond penvoerder voor heel Midden-Limburg. Het programma wordt in het geval van Midden-Limburg volledig gefinancierd door het Fonds Cultuurparticipatie en de provincie Limburg en heeft als doel om de visievorming en deskundigheidsbevordering op scholen op het vlak van cultuureducatie te vergroten. Docenten en de cultuurcoaches worden ingezet om deze doelstellingen te verwezenlijken. In de komende uitvoeringsperiode 2021-2024 verwacht de provincie Limburg ook dat de penvoerders zich inzetten om cultuureducatieve programma's van regionale en provinciale instellingen te matchen met de vraag uit het onderwijs.

RICK in de maatschappij

Kunst en cultuur helpen om emoties te verwerken, maatschappelijke thema's beter te begrijpen en culturele tegenstellingen te overbruggen. Vanuit die overtuiging werkt RICK aan diverse projecten in de samenleving. In september 2019 startte het project 'Vlaggen voor Vrijheid' met een bezoek aan het Bibliocenter waar het Gemeentearchief een tentoonstelling had ingericht over Bezetting – Bevrijding – Vrijheid. Foto's, posters, vlaggen vertelden het verhaal. In het Munttheater konden kinderen een speciale voorstelling bezoeken: 'Kanonnenvoer, over vriendschap in tijden van oorlog'. Samen met een taal-docent dachten de kinderen na: wat is vrijheid nou eigenlijk, waar houdt het op en waarom is het zo belangrijk voor ons?

Oudere mensen hebben de bevrijding zelf meegemaakt, hoe zou dat zijn geweest? De kinderen bereidden interviews voor die ze hielden bij negen verzorgingshuizen van Land van Horne of vrijwilligers van de Heemkundevereniging van Stramproy. Ook nu zijn er mensen die niet vrij leven. Mensen die om die reden hun eigen land en familie verlaten. Gelukkig kunnen zij in Nederland terecht om wél vrij te zijn. Sommige scholen gingen naar het AZC om vluchtelingen te ontmoeten. Ook kwamen er vluchtelingen in de klas om hun verhaal te vertellen. Hier komt de rol van RICK in de maatschappij volledig tot zijn recht. Ze neemt een verbindende rol en zorgt voor samenwerking met AZC, Land van Horne en Bibliocenter.

Ondanks een aantal goede projecten geeft het RICK ook aan dat het werken in het sociale domein soms best lastig is. Een aantal samenwerkingsverbanden zijn opgestart, maar het onbekende in deze dienstverlening maakt het voor alle partijen lastig om snel grote stappen te kunnen zetten. Ook de financiering is een nog te nemen drempel; gezien de gedeelde belangen is niet altijd duidelijk vanuit welk domein deze financiering zou moeten komen.

RICK in de amateurkunst

RICK verzorgt cursussen en workshops in diverse kunst disciplines. Daarbij wordt rekening gehouden met het niveau, talent of ambitie van de cursist. Dat is een koerswijziging die vanaf 2019 is ingezet. Cursisten bepalen zelf hun eigen leerdoelen. Voor de ene cursist betekent dit deelname aan een schildercursus omdat het helpt het hoofd leeg te maken, de ander wil voorbereid worden op een piano-opleiding aan het Conservatorium. De lesmethoden worden hierop

aangepast. Ook voor het rijke Weerter verenigingsleven is RICK de partner en zoekt verbinding en samenwerking. Vanaf juli 2020 is RICK de thuisbasis voor Percussion Friends en vanaf 2021 vormen zij samen met initiatiefnemer Ton Adriaens, de cultuurmakelaar en Hans Corstjens van bureau Beeldvang de basis van ACT, Activering Creatieve Talenten, het platform voor het actief zoeken en begeleiden van jonge, bijzonder creatieve talenten.

RICK in de Coronatijd

De verhuizing naar een zichtbare nieuwe locatie in 2018 leidde in 2019-2020 voor het eerst sinds jaren voor een licht stijgende lijn in het aantal cursisten bij RICK. Het cursusjaar werd abrupt onderbroken voor de Coronacrisis. Ook RICK heeft zich flexibel opgesteld. Docenten en cursisten bleven met elkaar in contact. Waar mogelijk gingen individuele lessen na de eerste lockdown in 2020 weer door. Groepslessen werden in de buitenlucht of digitaal gegeven. De instelling heeft er voor gekozen om cursisten het cursusgeld gedeeltelijk te restitueren. De aansluiting in het onderwijs en in de maatschappij is voor RICK een enorme uitdaging geworden door de gevolgen van de Coronacrisis. Scholen en ook maatschappelijke instellingen zijn terughoudend in het toelaten van derden zoals de cultuurcoaches en docenten die voorheen cultuur(educatieve) projecten begeleiden.

2.b. Korte analyse Cultuureducatie in Weert

Terugkoppeling gesprekken met 13 basisscholen

Uit de gesprekken met 13 interne cultuur coördinatoren (ICC'ers) en/of directeuren uit het basisonderwijs blijkt dat cultuureducatie hoog in het vaandel bij het Weerter basisonderwijs. Bijna elke

bevraagde school maakt gebruik van Cultuureducatie Met Kwaliteit en of van de muziekregeling DOOR!. Het is voor de scholen niet altijd duidelijk hoe Ku+Cu zich onderscheidt ten opzichte van die regelingen. Men spreekt bijvoorbeeld vaak over Ku+Cu-budget wanneer het gaat over de prestatieboxmiddelen.

Veel scholen bieden thematisch onderwijs aan. Daarnaast is er behoefte aan maatwerk op het vlak van cultuureducatie. Het cultuureducatief aanbod sluit dus idealiter goed aan op het onderwijs. De inzet van de cultuurcoach is onmisbaar voor de scholen, met name bij het vinden van de weg als het gaat om alle regelingen en het opzetten van grotere projecten. De intermediairsrol wordt goed opgepakt door de cultuurcoach, al zouden scholen ook graag meer zicht hebben op het complete cultuureducatie-aanbod uit Weert via bijvoorbeeld een website. Daarmee hebben ze meer eigenaarschap en het ontlast ICC'ers omdat ook groepsleerkrachten ook zelf aanbod uit kunnen zoeken.

Input professionele instellingen over Cultuureducatie in Weert

In het kader van de analyse is er met de professionele culturele instellingen gesproken over de toekomst van Ku+Cu. Uit de reacties van de diverse professionele instellingen blijkt dat men Ku+Cu vooral ziet als een platform om de vraag uit het onderwijs en het aanbod uit de cultuursector samen te laten komen. In tegenstelling tot die gewenste visie werd het budget de laatste jaren juist ingezet om gezamenlijk cultuureducatieve projecten te realiseren. Daarnaast spreken de instellingen uit dat zij transparantie over de financiële stromen als een randvoorwaarde zien. Ook vindt men een zekere mate van onafhankelijkheid belangrijk. Hoe Ku+Cu zich verhoudt tot nieuwere regelingen

zoals het programma Cultuureducatie met Kwaliteit en de muziekregeling DOOR! is niet voor alle bevraagden duidelijk.

Doorkijk naar 2021-2024

De makelaarsfunctie die de culturele instellingen toeschrijven aan Ku+Cu (gefinancierd door de gemeente Weert) wordt in de periode 2016-2020 van Cultuureducatie met Kwaliteit (gefinancierd door Fonds Cultuurparticipatie en provincie Limburg) al steeds meer uitgevoerd door penvoerder RICK. De cultuurcoach brengt vraag en aanbod in het kader van dat programma al steeds vaker samen. Vanaf 2021-2024 neemt de provincie Limburg deze makelaarsfunctie expliciet op in de subsidievoorwaarden van CMK. Ze verwachten dat de penvoerders van CMK zich actief inzetten voor de verbinding tussen de vraag uit het onderwijs en het regionale en provinciale cultuureducatieve aanbod.

Conclusie

Het onderwijs heeft behoefte aan een goed overzicht van het cultuuraanbod in Weert, dit geeft scholen iets meer regie en de cultuurcoach meer ruimte voor ondersteuning bij regelingen en maatwerk. Hoe en door wie het bijhouden van een website of ander platform verder georganiseerd kan worden moet dan worden onderzocht. De visie van de culturele instellingen op Ku+Cu en een deel van de opdracht die RICK heeft als penvoerder CMK zullen vanaf 2021-2024 dezelfde zijn. Het verbinden van de vraag in het onderwijs met het cultuureducatieve programma in de regio en in de provincie Limburg. Daarnaast werd het budget van Ku+Cu de laatste jaren vooral voor de bekostiging van grote projectmatige educatieve projecten ingezet. Hierbij waren doorgaans diverse culturele instellingen betrokken. Deze projectmatige aanpak past niet bij de gewenste visie op Ku+Cu.

2.c. Cultuurmakers

In juli zijn er gesprekken gevoerd met twintig culturele en creatieve ondernemers uit Weert of met een band met Weert. Er werden vragen gesteld over hun beroepspraktijk en hun verbinding met het culturele veld in Weert. Met het oog op de te ontwerpen cultuurnota werd er ook gevraagd in welke mate zij in het verleden gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheden vanuit de lokale overheid en onder welke omstandigheden zij dat in de toekomst eventueel zouden doen. Ook werd er gevraagd naar de verwachtingen richting de lokale overheid op het gebied van cultuur en waar zij denken dat de gemeente in het nieuwe cultuurbeleid op in zou moeten zetten.

Uit deze gesprekken komt naar voren dat de ondernemers in de creatieve industrie vrijwel geen gebruik maken van financiële hulpmiddelen, maar wel behoefte hebben aan verbinding. Voor autonome makers geldt dat zij meer gebruik maken van de financiële hulpmiddelen en ook zij hebben behoefte aan verbinding en ontmoeting. De culturele meet-ups worden bijvoorbeeld als positief ervaren.

Er wordt geadviseerd om te investeren in zichtbaarheid van cultuur en het aanbod, samenwerking en een breed aanbod zodat kunst en cultuur er voor iedereen is. De gemeente zou hierin een verbindende rol kunnen hebben en ervoor kunnen zorgen dat er meer duidelijkheid is over verschillende mogelijkheden en regelingen. Over het algemeen zijn de cultureel ondernemers redelijk betrokken bij kunst en cultuur in Weert.

2.d. Sessies met de cultuursector en gemeenteraadsleden

Tussen 24 en 28 augustus 2020 hebben er in totaal vijf bijeenkomsten plaatsgevonden waarvoor zowel stakeholders uit de cultuursector als raadsleden zijn uitgenodigd. In totaal hebben 50 mensen deze bijeenkomsten bijgewoond. Tijdens de bijeenkomsten werden er verschillende stellingen, verdeeld over vijf thema's aan de bezoekers voorgelegd. Hieronder staat per thema een samenvatting van de verschillende reacties.

Experimenteerruimte

Het gros van de deelnemers onderschrijft dat experiment nodig is om vooruit te komen. Cultuur zal sowieso niet gemakkelijk stilvallen, want experimenteren is inherent. Men is wel van mening dat de meeste makers die ruimte zelf ook wel zullen pakken, al zal een stimulerend klimaat ervoor zorgen dat (nieuwe) makers zich comfortabel voelen dingen uit te proberen. Sommige deelnemers denken aan een fysieke experimenteerruimte, waar men elkaar ontmoet.

Cultuur wordt gezien als hard werken. Er moet ruimte zijn om te jammen, maar er is toch ook behoefte aan kartrekkers. Ook jammen moet je organiseren.

Culturele infrastructuur

Over het algemeen heeft men in de cultuursector niet het idee elkaar goed te kennen. De behoefte aan verbinding en ontmoeting, maar ook aan meer samenwerking wordt uitgesproken. Er worden diverse ideeën geopperd om hier aan te werken, zoals doorgaan met de meet-ups, fysieke ontmoetingsplekken, een digitaal smoelenboek of een vraag- en aanbodpagina.

Ongeveer de helft van de deelnemers

vindt dat het aanbod niet of slechts voor een beperkte groep zichtbaar is. Er worden verschillende ideeën geopperd om het aanbod beter zichtbaar te maken. Bijvoorbeeld door er een speerpunt van te maken binnen het beleid, de cultuursector bewust te maken van de eigen verantwoordelijkheid hierin, en een verzamelplek of agenda maken. Een cultureel café of andere brainstormplek zou hier ook aan bij kunnen dragen.

Toekomstbestendig

Veruit meeste deelnemers vinden het een taak van de gemeente om cultureel ondernemerschap te stimuleren. Critici vinden juist dat het een taak van de opleidingen is en dat 'taak' een groot woord is. Hoewel veel deelnemers een meerwaarde zien in regionale samenwerking, zijn er ook een aantal kritische twijfelaars. Zij vragen zich af of het noodzakelijk en in welke context ze het moeten zien.

Op de vraag wat er nodig is voor een toekomstbestendige cultuursector worden verschillende antwoorden gegeven. De top 3 (met gedeelde tweede en derde plekken) bestaat uit: geld/middelen, samenwerking/verbinding, meerjarig beleid en continuïteit, professionalisering, vrijheid/ruimte, en mogelijkheid voor exposure en zichtbaarheid.

Cultuur voor iedereen

Geen van de deelnemers vindt dat cultuuraanbieders enkel vraaggericht moeten programmeren. De meerderheid vindt een verdeling tussen vraaggericht programmeren en prikkelen of verrassen heel belangrijk. Een aantal deelnemers zet dit nog krachtiger neer. Je zou volgens heb juist moeten aanbieden wat nog niet bekend is, op die manier ontdek je telkens nieuwe dingen.

De meeste deelnemers zijn het eens met de stelling dat cultuuraanbieders een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om een divers mogelijk aanbod te creëren in Weert. Men vindt dat er, ook op dit gebied, meer mag worden samen gewerkt. Kritische deelnemers wijzen erop dat je dit niet kunt afdwingen, maar dat je wel kansen kunt bieden. Ook inwoner en publiek hebben hier een verantwoordelijkheid in.

Het belang van cultuureducatie wordt unaniem onderschreven. Op jonge leeftijd in aanraking komen met kunst en cultuur heeft een positieve uitwerking over veel vlakken. Daarnaast kan cultuureducatie ook buiten de schoolmuren en schoolleeftijden plaatsvinden. Ook wordt er gepleit voor samenwerking op dit gebied tussen verschillende kunst disciplines.

Waarde erkenning

Volgens de meeste deelnemers zitten we op de goede weg, de waarde van cultuur wordt steeds beter erkend in Weert. Een kritische kanttekening daarbij is dat dit met name nog geldt voor het culturele veld en beleidsmakers. Daarbuiten is er nog veel winst te behalen. Ook hier worden aanbevelingen gedaan rondom de zichtbaarheid van cultuur en 'culturele resultaten'.

Daarnaast werd er gevraagd om de economische, sociaal-maatschappelijke en intrinsieke waarden van kunst en cultuur te omschrijven.

- Economisch: cultuur draagt bij aan de aantrekkingskracht en het vestigingsklimaat van de stad. Daarnaast draagt het bij aan het bestedingspatroon van de bezoeker, bijvoorbeeld in de horeca.

- Sociaal-maatschappelijk: cultuur is een verbindende factor tussen mensen en een stimulant elkaar te ontmoeten

en het gesprek aan te gaan. Hier draagt bijvoorbeeld ook het verenigingsleven aan bij.

- Intrinsiek: cultuur draagt bij aan het geluksgevoel en stimuleert onze ontwikkeling als mens.

Overig

Naast de stellingen werd er ook nog gevraagd naar wat men nog meer graag terug zou zien in het cultuurbeleid. Hoewel hier veelvuldig op werd geantwoord, is hierin weinig overeenstemming. Er is één ding dat opvallend vaak werd benoemd en dat is de behoefte aan samenwerking en kruisbestuiving tussen verschillende partijen en initiatieven.

2.e. Opgehaald bij inwoners

Op zaterdag 19 september tijdens de weekmarkt en zondag 20 september tijdens Cultureel Lint is er in totaal met ongeveer 60 inwoners gesproken over kunst en cultuur in Weert. Inwoners konden aangeven of zij het aanbod in Weert compleet vinden en wat zij eventueel missen, op welke manier zij zelf met kunst en cultuur bezig zijn en of het aanbod voldoende zichtbaar is.

Hoewel de meerderheid aangeeft iets te missen in het aanbod, zijn de zaken die genoemd worden zeer specifiek en uiteenlopend. Er worden bijvoorbeeld vaak zeer specifieke cursussen genoemd, maar er worden eigenlijk geen instellingen of disciplines herhaaldelijk als haat benoemd. Wel heeft een deel van de antwoorden te maken met cultuur in de buitenlucht. Zo wordt er gesproken over de Lichtenberg, buitentheater en bandjes/straattheater in de binnenstad en op de marktpleinen.

De manier waarop en hoeveelheid waarin men gebruik maakt van het aanbod van kunst en cultuur in Weert is zeer verdeeld.

Het aandeel dat dit met name doet als 'maker' is eigenlijk even groot als het aandeel 'bezoekers'. Ook de mate waarin men dit doet is heel divers. Onder degenen die aangeven weinig gebruik te maken van het aanbod, geven enkele inwoners aan dat zij het te duur vinden.

Ook wat betreft de zichtbaarheid van het aanbod is de verdeeldheid groot. Een aantal mensen vindt dit heel duidelijk, maar een kleine meerderheid is het daar niet of slechts deels mee eens. Sommigen geven aan dat ze een vaste plek waar dit gedeeld wordt missen of dat er beter gebruik kan worden gemaakt van social media.

2.f. Opgehaald bij scholieren

In het najaar van 2020 hebben 137 scholieren van Het College en Philips van Horne gereageerd op een enquête over kunst en cultuur in Weert. De enquête is gedeeld met leerlingen uit de Kunst & Cultuur profilering in de onderbouw en leerlingen die een cultuurvak als eindexamenvak hebben in de bovenbouw. Er werd gevraagd naar de betekenis van kunst en cultuur, hun eigen activiteiten op dit gebied, zichtbaarheid en het aanbod.

De betekenis van kunst en cultuur

De meeste scholieren zien kunst en cultuur als een manier om je te uiten en iets waar je je creativiteit in kwijt kunt. Daarnaast worden er verschillende disciplines of culturele instellingen genoemd, zoals muziek, dans, musea of schilderijen. Enkele leerlingen vatten 'cultuur' op als de verschillen tussen mensen of normen en waarden. Ook zijn er een aantal leerlingen die het specifiek betrekken op de profilering 'Kunst & Cultuur' op school of op de kunstvakken.

"Kunst voor mij is een manier om je te uiten, een vertrouwde manier om

gedachten, gevoelens en ideeën vast te leggen. Dat is voor mij vooral muziek en poëzie. Kunst én cultuur voor mij betekent kunst in een culturele, maatschappelijke context plaatsen. "

Leerling uit V4

"Alles wat je om je heen ziet is kunst"

Leerling uit H3

"Voor mij is het hoe we leven, wat je ziet, wat je mooi vindt, het kunnen schilderijen zijn maar het kan ook muziek zijn"

Leerling uit A1

Eigen activiteit

We vroegen aan scholieren of zij vooral als maker, bezoeker, beide, of geen van beide bezig zijn met kunst en cultuur in Weert. Slechts 16,8% gaf aan dit noch als maker, noch als bezoeker te doen. De overige antwoorden waren redelijk gelijk verdeeld over de andere drie opties. Natuurlijk wilden we ook graag weten wat zij dan precies deden. Muziek komt daarbij als winnend genre uit de bus, heel veel leerlingen geven aan zelf muziek te maken of graag naar concerten en festivals te gaan. Daarnaast zijn zij op zeer uiteenlopende manieren bezig met kunst en cultuur, zoals het bezoeken van musea of bioscopen, het volgen van een cursus fotograferen, of dansen.

Op de vraag hoe veel (of weinig) de scholieren met kunst en cultuur bezig zijn wordt heel verschillend antwoord gegeven. 29,1% geeft aan (heel) weinig met kunst en cultuur bezig te zijn en 39,4% juist (heel) veel. De overige 31,4% zit daar precies tussenin. Leerlingen er veel mee bezig zijn doen dat vaak vanuit eigen interesse of omdat ze er plezier uit halen. De groep die er weinig mee eens is, geeft bijna exact tegenovergestelde antwoorden: ze vinden het niet leuk of interessant.

Zichtbaarheid van het aanbod

Slechts 20,4% van de scholieren geeft aan te weten waar zij informatie kunnen vinden over kunst en cultuur in Weert. 55,5% is deels op de hoogte en 24,1% helemaal niet. Degenen die veel met kunst en cultuur bezig zijn weten doorgaans iets beter waar ze de informatie kunnen vinden, maar het verschil is niet groot ten opzichte van de groep er weinig mee bezig is.

We vroegen hen op welke manier zij denken dat het aanbod zichtbaar zou moeten zijn. 'Op internet' of 'via een website' wordt veel genoemd. Ook zijn er veel leerlingen die vinden dat ze deze informatie op school zouden moeten kunnen vinden. Daarnaast zijn posters volgens een aantal leerlingen ook een goed middel om informatie te verspreiden.

Volledigheid aanbod

Met 81% is veruit de meerderheid van mening dat het aanbod in Weert compleet is. Toch worden er ook een aantal dingen genoemd die zij missen. Ze noemen bijvoorbeeld kunst en publieke optredens in de stad of op de markt. Ook hier blijkt muziek overigens weer populair: leerlingen willen meer muziek. Daarnaast wordt er vaker gevraagd om meer aanbod en meer plekken voor jongeren.

"Weert is niet heel groot, dus we kunnen niet alles krijgen. Maar als je kijkt naar wat Weert kan aanbieden en wat ze ook aanbieden mis ik niks."

Leerling uit V4

2.g. Opgehaald bij verenigingen

In de zomer en in het najaar van 2020 werden de culturele verenigingen in Weert bevraagd door middel van een enquête. 38 verenigingen ontvingen de enquête, dit zijn allemaal verenigingen die structureel een jaarlijkse subsidie van de gemeente Weert ontvangen. 25 verenigingen vulden

de enquête in waardoor er een eerste nulmeting is gedaan ten aanzien van een aantal onderwerpen.

De vragen in de enquête zijn deels gebaseerd op vragen uit de landelijke verenigingsmonitor uit 2018 van het Landelijk Kennisinstituut voor Cultuureducatie en Amateurkunsten (LKCA). Doel van deze monitor is het in kaart brengen van de organisatiekracht, artistiek aanbod en maatschappelijke oriëntatie van de verenigingen. Ook op Weerter schaal zijn dit relevante gegevens om in kaart te brengen. Daarnaast brengen we door middel van de enquête in beeld hoe de verenigingen omgaan met de maatregelen omtrent COVID-19 en hun positie in het provinciale, regionale en lokale culturele werkveld.

De 25 verenigingen die de enquête in hebben gevuld bestaan uit 14 koren, 3 toneelgroepen, 2 harmonieën/fanfares, 5 muziekkorpsen van een schutterij en 1 dansvereniging. De resultaten uit de enquête geven inzicht in het culturele verenigingsleven op een aantal thema's:

Organisatiekracht

Vanuit het thema 'organisatiekracht' worden een aantal vragen gesteld over de samenstelling van het ledenbestand, waaruit blijkt dat het merendeel van de verenigingen leden met een gemiddelde leeftijd tussen de 50 en 60 jaar of tussen de 65 en 80 jaar oud heeft. Verenigingen zijn doorgaans groot, de meeste verenigingen hebben op dit moment meer dan 50 vaste leden en werken nauwelijks met projectleden. Uit de antwoorden blijkt dat teruglopende ledenaantallen maar beperkt voorkomen en dat er actief gezocht wordt naar andere mogelijkheden om nieuwe leden te werven. Daarin worden nog weinig nieuwe vormen van ledenwerving ingezet, de meeste nieuwe leden worden gevonden via huidige leden. Ondanks het stabiele ledenaantal geven verenigingen een grote zorg te hebben ten aanzien van vergrijzing. Dit is maar liefst bij 68% van de verenigingen

aan de orde. De verenigingen hebben allemaal een bestuur dat bestaat uit een voorzitter, penningmeester en secretaris en ook voor andere zaken zoals projecten worden door iedereen vrijwilligers ingezet. Het overgrote deel van de verenigingen geeft aan dat het steeds moeilijker wordt om nieuwe bestuursleden en vrijwilligers te vinden die zich willen inzetten voor de organisatie. Daarnaast hebben de meeste organisaties minimaal 1 en maximaal 2 betaalde krachten in dienst waarvan de ene altijd een dirigent is. De tweede persoon is soms een regisseur of artistiek leider, maar ook choreografen of een tweede dirigent worden genoemd als betaalde kracht.

Alle verenigingen maken gebruik van een voorziening. De meeste verenigingen maken gebruik van een wijkaccommodatie of buurthuis voor hun activiteiten en repetities en zijn tevreden over de kwaliteit en beschikbaarheid van de voorziening. Enkele opmerkingen worden gemaakt over de betaalbaarheid van accommodaties, de huur is een behoorlijke kostenpost voor een aantal vereniging. Ook wordt er een kritische opmerking gemaakt dat er daardoor weinig financiële ruimte is voor het organiseren van optreden, terwijl dit wel een eis is van de gemeente in de jaarlijkse beschikking. Daarnaast hebben een aantal verenigingen zorgen over de geschiktheid van de accommodatie i.r.t de eisen die omtrent de Corona-maatregelen gesteld worden aan een repetitieruimte. Voor het tonen van werk wordt doorgaans een andere ruimte dan de repetitieplek gevonden, zoals het Munttheater of een accommodatie als het Franciscushuis. Over de beschikbaarheid, kwaliteit, geschiktheid en bereikbaarheid is er grote tevredenheid. Wel hebben de verenigingen moeite met de betaalbaarheid van de accommodaties in relatie tot de projectbegroting van een voorstelling, concert of tentoonstelling.

Uit de antwoorden blijkt dat de financiële positie van de verenigingen op dit moment redelijk is. De grootste inkomstenbronnen zijn de ledencontributie, overheidssubsidie

en inkomsten door activiteiten zoals optredens. Verder wordt er beperkt gebruik gemaakt van andere financieringsstromen zoals donaties of sponsoring. Er wordt nog nauwelijks gebruik gemaakt van externe fondsen of crowdfunding en slechts een enkeling heeft inkomsten uit horeca-opbrengsten.

Artistiek aanbod

De verenigingen organiseren met grote regelmaat repetities en presentatie momenten. Een groot aantal verenigingen geeft aan veel bezig te zijn met innovatie en vernieuwing van de activiteiten. Daaronder verstaan ze bijvoorbeeld het samenwerken met andere verenigingen en een meer 'bij-de-tijds' repertoire. De vraag over het bestaansrecht van de vereniging wordt door bijna iedereen beantwoord met het doel gezelligheid en ontmoeting op de eerste plek en als tweede doel de artistieke ontwikkeling van de leden.

Maatschappelijke oriëntatie

Alle verenigingen werken wel eens samen met een andere partij. Dat is eigenlijk altijd een vereniging in dezelfde kunstdiscipline, zoals een koor samen met een ander koor. Er is slechts bij een enkeling sprake van een samenwerking die leidt tot een artistiek inhoudelijke cross-over. 45% van de ondervraagden organiseert geen activiteiten voor een specifieke doelgroep zoals mensen met een laag inkomen of met een beperking. Binnen de 55% van de verenigingen die dat wel doen worden met name activiteiten voor ouderen georganiseerd.

Gevolgen COVID-19

De verenigingen hebben zich breed laten informeren over de maatregelen van COVID-19 en de gevolgen daarvan bij het organiseren van activiteiten. Informatie werd veelal via de verschillende bonden opgehaald, maar ook het Huis voor de Kunsten Limburg en de gemeente Weert zijn vaak benoemd als platform om informatie te krijgen.

Vanaf 1 juni 2020 dacht 60% van de

verenigingen weer activiteiten te kunnen gaan organiseren ondanks de COVID-19-maatregelen. Daarbij geven ze aan dat deze activiteiten aangepast zijn ten opzichte van de vorm van de activiteiten voor de Corona-pandemie. De groep die geen activiteiten gaat organiseren heeft daar veelal als reden voor dat de accommodatie (nog) niet geschikt is om te voldoen aan de Corona-maatregelen.

Vragen gericht op Weert en Limburg

Alle verenigingen zijn aangesloten bij een provinciale of landelijke bond. Er wordt daarentegen heel erg beperkt gebruik gemaakt van ondersteuning of workshops die het Huis voor de Kunsten Limburg voor verenigingen organiseert. Denk daarbij aan workshops over ledenwerving of over het toepassen van Social Media.

De vragen over de toekomst van de vereniging in Weert zijn over het algemeen rooskleurig beantwoord. Al geven diverse verenigingen zelf aan dat het ledenbestand over 10 jaar vergrijsd is en dat verjonging van het ledenbestand een belangrijk aandachtspunt is. De ambities van de verschillende verenigingen lopen uiteen, de ene vereniging richt zich op het behalen van het volgende jubileum, de ander op het organiseren van een grootschalig evenement. Ook in tijd verschillen de ambities, één vereniging is al blij als er straks weer activiteiten georganiseerd kunnen worden terwijl de ander plannen schetst voor het opzetten van een Midden-Limburgse Koorschool. De steun die voor de komende jaren nodig is van de gemeente wordt het meest uitgedrukt in behoud van subsidie, maar ook in ondersteuning op facilitair niveau. De rol van de gemeente als 'medemogelijkmaker' wordt ook een aantal keer benoemd, daarbij wordt gedacht aan goede begeleiding bij het verkrijgen van vergunningen en het stimuleren van activiteiten zoals het Cultureel Lint waar de verenigingen aan deelnemen.